

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра туристичного бізнесу

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ
ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
УКРАЇНИ ТА ЯПОНІЇ

Допущено до захисту:

Завідувач кафедри:

д.культ., доц.

Л.Д. Божко

Виконав:

Студент магістратури

Факультет управління та бізнесу

Денної форми навчання

Спеціальності 242 «Туризм»

Мартиненко Я.М.

Науковий керівник:

доцент, канд. пед. наук,

доцент кафедри туристичного бізнесу

А.П. Аніщенко

2020р

ЗМІСТ

ЗМІСТ.....	1
ВСТУП.....	3
Розділ I. Теоретичне обґрунтування підготовки фахівців туристичного бізнесу в сучасних умовах світу	
1.1 Теоретичні основи дослідження підготовки фахівців туристичного бізнесу в сучасних умовах	6
1.2 Особливості професійної підготовки фахівців туристичного бізнесу в Україні	15
1.3 Сучасний стан підготовки фахівців туристичного бізнесу в вищих навчальних закладах Японії	25
Висновки до Розділу I.....	44
Розділ II. Теоретична розробка та практична реалізація проекту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 242 «Туризм» на основі досвіду навчальних закладів Японії	
2.1 Теоретична розробка проекту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 242 «Туризм» ХДАК на основі досвіду навчальних закладів Японії.....	46
2.2 Практична реалізації проекту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 242 «Туризм» ХДАК на основі досвіду навчальних закладів Японії.....	55
2.3 Методичні рекомендації щодо реалізації проекту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 242 «Туризм» ХДАК на основі досвіду навчальних закладів Японії.....	60
Висновки до Розділу 2.....	65
ВИСНОВКИ.....	67

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	77

Вступ

Актуальність теми: У наш час туристична індустрія розвивається швидкими темпами у всьому світі. Про це свідчать статистичні показники туристичних потоків та обсяги валютних надходжень до бюджету України. Завдяки розвитку науково-технологічного прогресу, можливість пересуватися і залишатися тривалий час на одному місці стало значно легше. Також помітно зменшилися фінансові витрати на подорож. Всі ці фактори безсумнівно вплинули на ринок туризму зробивши його більш доступним для людей. Але високі технології не являються ключовими у наданні туристичних послуг, головну роль у цьому процесі грає людський ресурс, інше кажучи компетентні та кваліфіковані працівники. Цей ресурс формує система освіти.

Існують такі ланки професійної підготовки фахівців туризму: профорієнтація (первинна туристична підготовка); професіоналізація (отримання професії); післядипломна освіта(перепідготовка та підвищення кваліфікації).Здебільшого, стати фахівцем в туристичній сфері можна шляхом навчання у вищих навчальних закладах, де студент отримує знання, уміння, навички та компетентності, завдяки яким у нього формуються професійні вміння та навички для конкурентоспроможної праці на туристичному ринку. Туристична освіта почала свій стрімкий розвиток у другій половині ХХ ст., з часом у всіх провідних країнах почали впроваджувати туризм та гостинність як окрему спеціальність і згодом вона стала широкою та доступною. На якість освіти значно впливає система підготовки кадрів в країні загалом. Існує багато рейтингових списків щодо визначення рівня освіти в країні. Так, наприклад, за даними світового рейтингу університетів, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, займає 481 місце. В той час як до 100 провідних університетів світу входить 5 закладів з Японії. Таким чином японська освіта загалом, знаходиться на більш високому рівні ніж українська, а отже приклад

підготовки фахівців туристичного бізнесу в Японії можна використати для вдосконалення освітнього процесу в Україні.

Питаннями дослідження професійної підготовки займалися: Фокін С.П. і Гайова О.М. які досліджували педагогічні аспекти підготовки фахівців туризму у вищих навчальних закладах України; Кобзова С.М. з дослідженням теоретичної моделі підготовки майбутніх фахівців сфери туризму до проектування регіональних маршрутів; Самохвал О.О. досліджував теоретичні основи змісту професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі у ВНЗ України; Безкоровайна Л.В. розглядала питання щодо системи професійної підготовки майбутніх фахівців із туризмознавства у вищих навчальних закладах. Але недостатньо на даний час використовується досвід зарубіжних країн для розробки освітніх програм щодо підготовки майбутніх фахівців туристичної сфери.

Об'єкт дослідження – система підготовки фахівців туристичного бізнесу.

Предмет дослідження – проект освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності 242 «Туризм» на основі досвіду навчальних закладів Японії.

Мета дослідження – науково обґрунтувати, змістовно розробити проект освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності 242 «Туризм» ХДАК на основі досвіду навчальних закладів Японії.

Завдання:

1. Проаналізувати теоретичні основи дослідження підготовки фахівців туристичного бізнесу в сучасних умовах.
2. Виявити специфіку професійної підготовки фахівців туристичного бізнесу в Україні.
3. Дослідити сучасний стан підготовки фахівців туристичного бізнесу в Японії.

4. Теоретично розробити та практично впровадити проект освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності 242 «Туризм» ХДАК на основі досвіду навчальних закладів Японії.

5. Розробити методичні рекомендації щодо реалізації проекту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні спеціальності 242 «Туризм» ХДАК на основі досвіду навчальних закладів Японії.

Методи дослідження: аналітичний, статистичний, порівняльний, експериментальний.

Наукова новизна дослідження: полягає в тому, що розроблено проект нової освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 242 Туризм відповідно до сучасних міжнародних тенденцій підготовки фахівців туристичного бізнесу на основі досвіду вищих навчальних закладів Японії.

Практична значимість роботи: розроблений проект нової освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 242 Туризм може бути використаним для удосконалення сучасної системи підготовки фахівців туристичного бізнесу в Харківській державній академії культури.

Структура роботи: наукова робота зумовила структуру дипломної роботи: вступ, 2 розділи, висновки, список використаних джерел із 45 найменувань, 3 додатків.

Список використаних джерел

1. Берестова А. Інноваційні технології та методи навчання у професійній освіті : сайт. URL:<http://nadoest.com/innovacijni-tehnologiyi-ta-metodi-navchannya-u-profesijnij-osv>
2. Гринько С.А. Слобожанський науково-спортивний вісник : сайт. URL: http://tourlib.net/statti_tourism/grinko.htm
3. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18.11.2003 № 1282-IV : сайт. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1282-15/page>
4. Захарченко В. Ю. Підготовка фахівців сфери туризму у вищих навчальних закладах Чехії : сайт. URL: www.nbu.gov.ua/portal/Soc.../30.pdf
5. Кашинська О.Є. Вісник Луганського національного Університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Частина III : сайт. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/kashynska3.htm
6. Кнодель Л. В. Теорія і практика підготовки фахівців сфери туризму в країнах-членах Всесвітньої туристської організації: автореф. дис. На здобуття наук. Ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л. В. Кнодель. Тернопіль, 2007, 40 с.
7. Концепція професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах / Л. В. Безкоровайна // Освітнологічний дискурс. - 2017. - № 1-2.
8. Мета, функції та завдання переддипломної практики : сайт. URL:<https://lektsii.com/1-107276.html>
9. Освітньо-професійна програма Харківської державної академії культури перший (бакалаврський) рівень освіти / Аніщенко А.П., Зайцева М.М., Яріко М.О. – 2018.

10. Освітньо-професійна програма Харківської державної академії культури другого (магістерський) рівень освіти / Лиман С.І., Аніщенко А.П., Редіна В.А. – 2016.
11. Педагогіка туризму: [навчальний посібник для ВНЗ] / за ред. проф. В. К. Федорченка, проф. Н. А. Фоменко, доц. М. І. Скрипник, доц. Г. С. Цехмістрової. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 328 с.
12. Постанова Кабінету Міністрів України « Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти » від 29.04.2015 р. № 266 : сайт. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
13. Правик Ю.М. Маркетинг туризму: підручник / Ю.М. Правик. - Знання, 2008. -303 с.
14. Закон України про вищу освіту | від 01.07.2014 №1556-VII : сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
15. Розвиток компетентнісного підходу: стратегічні орієнтири міжнародної спільноти / О.В. Овчарук // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: Світовий досвід та українські перспективи : (Бібліотека з освітньої політики): Колективна монографія. - Київ : К.І.С, 2004.
16. Сажнєва Н.М., Арсененко І.А. Вісник Луганського національного Університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Частина І : сайт. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/sazhnjeva.htm
17. Самохвал О.О. Теоретичні основи змісту професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі у внз України / Самохвал О.О. // «Молодий вчений». –2016. – № 11 (38). – С. 497.
18. Саух І.В. Економіка. Управління. Інновації : сайт. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/sauh.htm
19. Смолій В.А. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / В.А. Смолій, В.К. Федорченко, В.І. Цибух. Передмова В.М. Литвина. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2006.

20. Степанець Н.П. Досвід розвинутих країн у підготовці фахівців для сфери туризму: компетентісний підхід / Н.П.Степанець // Географія та туризм: Наук. зб. – К.: Альтерпрес, 2012.– Вип. 20. - С. 19 – 25
21. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко. - 2-ге вид., випр. та доповн. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. - 463 с.
22. Уварова Г.Ш. Шляхи поглиблення міжнародного співробітництва у підготовці кадрів для сфери туризму /Г.Ш.Уварова// Географія і туризм: Наук. зб. – К.: Альтерпрес, 2011.– Вип. 16. - С. 18-25
23. Федорченко В. К. Підготовка фахівців для сфери туризму: Теоретичні і методичні аспекти: [монографія] / Володимир Кирилович Федорченко. – К.:Вицашк., 2002. – 247 с.
24. Шестопалюк О.В. Інноваційні моделі навчання в діяльності вищих навчальних закладів / О.В. Шестопалюк // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. - №3. – С. 118-124.
25. Герасименко В. Г. Трансформация международного туризма и ее отражение в процессе подготовки кадров: Региональный сборник научных трудов по экономике. / В. Г. Герасименко – Донецк: Прометей, 1999. – Вып. 1. – С. 114–120.
26. Гринько С. А. Рынок подготовки туристских кадров: реалии и перспективы развития / С. А. Гринько // Психолого-педагогічні, соціологічні та філософські аспекти фізичної культури і спорту. – Гл. 5. – С. 243–246
27. Имплементация квалификационно-профессиональной структуры в содержании образования в сфере туризма Великобритании как педагогическая модель : сайт. URL:https://bstudy.net/714201/turizm/implementatsiya_kvalifikatsionnoprofessionalnoy_struktury_soderzhanii_obrazovaniya_sfere_turizma_velikob
28. Кнодель Л. В. Система образования в сфере туризма в : сайт. URL: www.nbu.gov.ua/portal/Soc.../30.pdf

29. Сакун Л. В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира: [монография] / Л. В. Сакун. – К.: МАУП, 2004. – 285 с.

30. Фокин С. П., Гаевая О. Н. Педагогические аспекты подготовки специалистов туризма в высших учебных заведениях Украины / Институт международных отношений Национального авиационного университета. – 2010.

31. Home | UNWTO : сайт. URL: <https://academy.unwto.org/>

32. INSTITUTIONS WITH UNWTO TEDQUAL CERTIFIED PROGRAMMES : сайт. URL: <https://www.unwto.org/fr/institutions-unwtotedqual-certified-programmes>

33. Japan's tourism industry - Statistics&Facts : сайт. URL: <https://www.statista.com/topics/4875/travel-and-tourism-industry-in-japan/>

34. Kharkivska A. A. The system approach and innovations in modern pedagogical science. / A. A. Kharkivska // International Research Bulletin: collection of scientific articles on materials XXVII International Scientific Conference, Uzhgorod – Budapest, 26-29 November 2013 (edited by V. I. Smolanka, I. V. Artomov and others. – Uzhgorod: State University "UzhNU", 2014. – Vol. 8 (27). – P. 31– 35.

35. QS World University Rankings 2020: Top Global Universities : сайт. URL: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2020>

36. Tourism, Hospitality & Events courses | Bournemouth University : сайт. URL: <https://www.bournemouth.ac.uk/study/undergraduate/courses/undergraduate-subject-areas/tourism-hospitality-events-courses>

37. Travel and Tourism Courses and Classes Overview : сайт. URL: https://study.com/travel_and_tourism_courses.html

38. Turkot T. I. Higher Education Pedagogy: Textbook for university students. – К. : Condor, 2011. – 628 p.

39. UNWTO.TEDQUAL : сайт. URL: <https://www.unwto.org/UNWTO-ted-qual>
40. UNWTO TEDQUAL CERTIFICATION SYSTEM : сайт. URL: <https://www.unwto.org/unwto-tedqual-certification-system>
41. 日本国憲法（条文抜粋）：文部科学省： сайт. URL: https://www.mext.go.jp/b_menu/kihon/about/a002.htm
42. 玉川大学観光学： сайт. URL: https://www.tamagawa.ac.jp/college_of_tourism/policy/index.html#anc02
43. 玉川大学/観光学科「スタディサプリ進路」： сайт. URL: <https://shingakunet.com/gakko/SC000215/gakubugakka/00000000000206587/>
44. 観光教育普及啓発動画『観光教育ノススメ』： сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=yjI2VXVdniU&list=LLRem0w3YY5lcceYCAodcEmg&index=4&t=0s>
45. 観光学部・観光学研究科の教育目的と各種方針 | 立教大学: сайт. URL: https://www.rikkyo.ac.jp/about/disclosure/educational_policy/tourism.html
46. 工藤泰子「占領下日本の国際観光政策」『異文化の出会い』京都光華女子大学文学部国際英語学科編//大阪教育図書株式会社. – 2008 年. – 205–229 頁。
47. 工藤泰子「我が国の観光教育機関についての史的研究」 //日本国際観光学会論文集. – 2015. – 第 22 号. – 13 頁。
48. 井上万寿蔵『観光読本』無何有書房. – 1940 年。
49. 岡本伸之『観光学入門』有斐閣. – 2001 年。